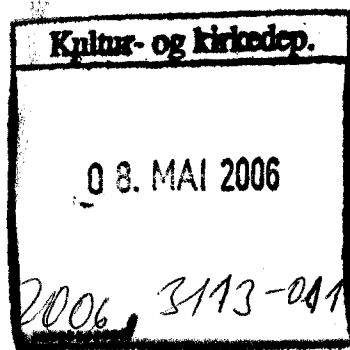

Kultur- og kirkedepartementet
P.b. 8030 Dep.
0030 Oslo

Også sendt elektronisk til: fro@kkd.dep.no

Deres ref: 2006/03113 ME/ME1 obo

Oslo, 3. mai 2006

HØRINGSUTTALELSE – UTKAST TIL ENDRINGER I ÅNDSVERKLOVEN OG LOV OM AVGIFT PÅ OMSETNING AV BILLEDKUNST

Vi viser til departementets brev av 28.03.2006 vedlagt høringsnotat med forslag til endringer i åndsverkloven og lov om avgift på billedkunst. Utkastet foreslår i hovedsak endringer i åndsverkloven for gjennomføring av Europaparlaments- og rådsdirektiv 2001/84/EF om følgerett til fordel for opphavsmannen til et originalkunstverk, i det følgende kalt Følgerettsdirektivet.

BONO er en kollektiv forvaltningsorganisasjon og forvalter opphavsrettigheter til kunstverk av over 50.000 norske og utenlandske kunstnere i Norge. Rettighetene forvaltes på grunnlag av forvaltningsavtaler mellom kunstnere/rettighetshavere og BONO, samt gjennom gjensidighetsavtaler med utenlandske søsterorganisasjoner.

På vegne av medlemmene er det vår oppgave å arbeide for en styrking av billedkunstneres og kunsthåndverkeres opphavsrettslige posisjon, herunder deres muligheter til å kunne få et økonomisk utbytte av sin opphavsrett. Følgerettsdirektivet er et opphavsrettslig direktiv som vil gi denne gruppen et bedre økonomisk utbytte av sin opphavsrett. Gjennom sin formålsparagraf plikter BONO å arbeide for at direktivet innføres på en slik måte at den gir best mulig utbytte for våre norske og utenlandske medlemmer.

Innledende bemerkninger

BONO har i forkant av at følgerettsdirektivet ble vedtatt samarbeidet med øvrige europeiske forvaltningsorganisasjoner og andre organisasjoner og sammenslutninger for å påvirke arbeidet med direktivet i EU. Etter at direktivet ble vedtatt har organisasjonene fortsatt samarbeidet med sikte på en best mulig gjennomføring av direktivteksten i de enkelte medlemsstatene. Vi viser i denne forbindelse også til vårt brev til departementet av 11. april 2005 med kommentarer til direktivbestemmelsene.

Følgerettsdirektivet har hatt en trang fødsel, og mange forventet at det også ville få en tøff barndom. Direktivteksten slik den fremstår bærer da også tydelig preg av å være et kompromiss. Direktivet innfører vederlagsmodeller som ikke gjenfinnes i noen av medlemsstatene som på tidspunktet for ikrafttredelse hadde bestemmelser om følgerett i sin nasjonale lovgivning. Dette gjelder blant annet bruken av "trappeskala" og et øvre tak for vederlaget i art. 4.1. Samtidig åpner direktivet for en minstegrense for salg omfattet av følgerett på inntil 3.000 euro, noe som langt overstiger de minstesalgssummer som gjenfinnes i medlemsstatenes lovgivning.

Samlet gir bestemmelsene et tydelig inntrykk av at direktivet er ønsket gjennomført til tross for kraftig motstand, hovedsakelig fra de største auksjonshusene i Europa, og i særdeleshet i Storbritannia.

Paradoksalt nok er Storbritannia en av de første medlemsstatene som gjennomfører direktivet i sin lovgivning. I tillegg er minstegrensen i Storbritannia satt til 1.000 euro, til tross for at minstegrensen kunne settes til 3.000 euro.

Når det gjelder forslaget til lovendringer fra departementet er BONO tilfreds med at det i stor utstrekning har tatt hensyn til BONOs kommentarer til direktivet i vårt brev av 11.04.2005.

Vi er også meget tilfreds med at departementet legger opp til en lovendring i lov om avgift på omsetning av billedkunst (i det følgende kalt kunstavgiften) som mer enn kompenserer et inntektsbortfall for Bildende Kunstneres Hjelpesfond (BKH) som følge av innføringen av følgerettsvederlag. Departementets forslag vil kunne resultere i en total økning i midler til fordeling til kunstnerne med mer enn 60%.

I det følgende vil vi kommentere hovedelementene i lovforslaget som vedrører følgerett og kunstavgift. Vår høringsuttalelse vil også inneholde søknad om godkjenning som oppkreivings- og fordelingsorganisasjon, jf. forslaget § 38c, femte ledd.

Kravet til selger, kjøper eller formidler

Forslagets § 38c, første ledd, fastsetter retten til følgerettsvederlag ved videresalg av originaleksemplar av kunstverk som er opphavsrettslig beskyttet. Det er et vilkår for retten til følgerettsvederlag at det deltar selger, kjøper eller formidler som yrkesmessig opptrer i kunstmarkedet.

Typiske eksempler på yrkesmessig opptreden i kunstmarkedet vil være auksjonshus, kunstgallerier og kunsthandlere. Disse typeeksemplene vil nok også være betegnende for arenaen for de aller fleste videresalg av kunst. For de fleste transaksjoners vedkommende vil nok vilkårene være relativt uproblematisk.

Slik kravet til omsetningssituasjoner er utformet i direktivet og lovforslaget er det vanskelig å se at følgerettsordningen harmoniserer med kunstavgiften i særlig grad på dette punktet.

Kravene til hvilke typer omsetningssituasjoner som omfattes er meget forskjellige i de to ordningene, og dette vil naturlig nok medføre at det ikke kan oppnås en fullstendig harmoni mellom regelsettene. I en rekke situasjoner vil videresalg av opphavsrettslig beskyttede kunstverk være avgiftspliktig også etter innføringen av følgerett. Slik "offentlig omsetning" er definert i avgiftsloven, jf. § 1, første ledd, jf. tredje ledd, medfører lovforslaget fra departementet noen uheldige sidevirkninger.

Departementet påpeker at kravet til yrkesmessig opptreden i kunstmarkedet i utgangspunktet også omfatter kunstmuseer. Dette fremgår også indirekte av forslaget 18. I forslaget 18 bemerkes at følgeretten ikke bør utvides til å omfatte videresalg foretatt av personer, som handler som privatpersoner, til ikke-kommersielle museer som er åpne for allmennheten. Dette innebærer at salg fra en privatperson til museer som er kommersielle eller ikke er åpne for allmennheten omfattes av følgeretten. Det samme gjør øvrige videresalg foretatt av en privatperson til en kjøper som opptrer yrkesmessig i kunstmarkedet.

Det foreslåtte unntaket for slike videresalg medfører at kjøper, det ikke-kommersielle museet som er åpent for allmennheten, i stedet betaler en kunstavgift av kjøpesummen, jf. avgiftsloven § 1, andre ledd, "Likestilt med offentlig omsetning er [...] Ethvert erverv som skjer med sikte på offentlig visning i gallerier, museer eller tilsvarende."

Vi antar at unntaket det åpnes for i forslaget 18 er basert på at kunstverkene som kjøpes inn i liten grad anses som investeringsobjekt, men vurderes kunsthaglig i forhold til museets samling, og at kunsten gjennom innkjøpet også gjøres tilgjengelig for allmennheten. Unntaket er selvfølgelig mulig å slutte seg

til dersom man ønsket at museer derigjennom ble fritatt for betalingsplikt. Slik avgiftsloven er utformet vil imidlertid disse museene allikevel måtte betale kunstavgift av slike erverv. I så måte synes dette unntaket å være ubegrunnet.

Det synes også som om departementet utvider området for unntaket i forhold til direktivet ved å gi dette virkning også for transaksjoner mellom slike museer. BONO mener at dette unntaket ikke kan anses hjemlet i direktivet.

BONO mener at ovennevnte unntak hhv. savner begrunnelse, samt mangler hjemmel i direktivet, og at unntakene derfor ikke bør gjennomføres i loven.

En ikke ubetydelig kunstmsetning finner sted ved at kunsthandlere opptrer som mellommenn/formidler mellom kjøper og selger av kunstverk, uten at verket på noe tidspunkt inngår i salgsutstilling eller auksjon. Etter vår mening vil følgeretten her "tre inn" i en del av kunstmsetningen som hittil har vært "utilgjengelig" for kunstavgiften. For å klargjøre at innføringen av følgeretten vil omfatte også disse transaksjonsformene mener vi at dette bør eksemplifiseres i forarbeidene. Vi mener at departementet bør vurdere en endring av avgiftsloven § 1 for å tydeliggjøre at denne omsetningsformen også inngår i avgiftsgrunnlaget.

Omfattede verkstyper

Følgerettsordningen

Vi registrerer at departementet legger seg tett opp til direktivteksten når det gjelder kasuistikken i direktivets art. 2 nr. 1. Vi tiltrer også forslagets utforming slik at det tydelig fremgår at kasuistikken ikke skal anses uttømmende.

Dette underbygges også ved kvalifikasjonskriteriet som fremgår av forslagets § 38c, første ledd, andre pkt. Slik vi ser det vil denne formuleringen være elastisk og egnet til å fange opp nye uttrykksformer innenfor kunsten.

Videre mener vi at det for ordens skyld bør presiseres i forarbeidene til lovteksten at kasuistikken på ingen måte representerer noen begrensninger i materialvalg eller teknikker for verk som ellers, jf andre pkt, ville vært omfattet av følgerettsordningen. Det vil med fordel kunne inntas som eksempel i forarbeidene at kunsthåndverk, så lenge de kvalifiserer etter andre pkt, kan være utført i et hvilket som helst materiale. Dette for å motvirke eventuelle misforståelser om at verk av kunsthåndverk må være utført i keramikk eller glass, slik dette eksemplifiseres i lovteksten, for å omfattes av følgeretten.

Harmoniseringen av verkstyper - Følgerett og kunstavgift

Departementets forslag inneholder også forslag til utvidelse av avgiftsordningen til å omfatte flere verkstyper enn den gjør i dag, blant annet fordi man ønsker å harmonisere de to ordningene i større grad.

Vi mener det vil være naturlig at avgiftsgrunnlaget revideres ved lovendringen.

Avgiftslovens systematikk, jf. § 1, fjerde ledd, avviker imidlertid fra følgerettens systematikk ved at oppregningen av verkstyper som er omfattet anses som uttømmende. I kasuistikken fremkommer det imidlertid tydelig under hver verkskategori at uttrykksformen ikke er begrenset ut fra valg av teknikk eller materialer, ved at det f.eks. tilføyes "og enhver annen teknikk" eller "ethvert annet materiale".

I utgangspunktet mener vi at en harmonisering av de to regelsettene best gjøres ved at systematikken i avgiftsloven endres slik at denne sammenfaller med følgeretten. Dette innebærer at avgiftsloven går bort fra en uttømmende definisjon av verkstyper omfattet av ordningen.

Dersom avgiftslovens systematikk ønskes opprettholdt ved en utvidelse av avgiftsgrunnlaget mener BONO at også verk av kunsthåndverk må inntas med samme frihet m.h.t. materialvalg.

Dette kan f.eks. gjøres på følgende måte:

"5. Kunsthåndverk (herunder verk utført i keramikk, glass, metall, tekstil, tre, lær, plast og ethvert annet materiale)"

Avgiftsloven inneholder i tillegg i § 1, femte ledd, en del unntak fra avgiftsplikten for verk som i utgangspunktet anses som "billedkunst" etter loven. Denne tilnærmingen avviker også fra følgerettsordningen. Unntakene sammenfaller i noen grad med de generelle krav til "originalkunstverk" som fremgår av forslaget § 38, første ledd, andre punktum, men det kommer til uttrykk på forskjellige måter.

Nedre beløpsgrense / minstegrense på 3.000 euro:

Departementet foreslår at det innføres en nedre beløpsgrense (minstegrense) for de salg som omfattes av følgeretten på 3.000 euro (omlag 23.640 norske kroner), som er høyest tillatte beløp etter direktivet. For verk som omsettes for lavere priser enn dette, skal det istedet betales avgift til BKH. Departementet grunngir dette med at en slik løsning vil innebære "at en større andel av de midler som blir innkrevd vil gå til kunstnere". I fortalen til direktivet fremgår det imidlertid at formålet med innføringen av en minstegrense for når et salg skal anses omfattet av følgeretten, er å unngå at innkreivings- og administrasjonskostningene blir uforholdsmessig store.

Følgerettsordninger med minstegrenser ned mot kr. 0 har fungert over lang tid i Norden og Europa for øvrig, uten at dette har påvirket forvaltningsorganisasjonenes administrasjonskostninger i negativ retning. Administrasjonskostningene stiger ikke med en synkende minstegrense, tvert imot synker de relative kostnadene fordi antall salg som blir omfattet av følgeretten øker. Forvaltningsorganisasjonene vil i alle tilfeller måtte innhente den nødvendige informasjonen fra kunstmarkedet for å innkreve vederlagene, og det er tvilsomt om kostnadene forbundet med dette vil være lavere med en høy minstegrense.

Av direktivets fortale fremgår det videre at landene har anledning til å sette en lavere minstegrense enn den maksimale på 3.000 euro, blant annet for å fremme unge kunstneres interesser.

Direktivet skal implementeres i samtlige EU- og EØS-tilsluttede land. I forbindelse med utformingen av direktivet ble EU, som nevnt innledningsvis, utsatt for press fra lobbygrupper som representerte de store internasjonale auksjonshusene, hovedsaklig lokalisert i London. Det var i all vesentlighet som en konsekvens av dette at minstegrensen endte på 3.000 euro. Dette var et nivå som langt oversteg nivået for minstegrenser i land med allerede eksisterende følgerettsordninger (f.eks. de nordiske landene). Finland, Danmark og Sverige krevde imidlertid at medlemsstatene ble gitt mulighet til å fastsette minstegrense lavere enn 3.000 euro, og direktivet ble til slutt utformet i tråd med dette.

I forbindelse med implementeringen av følgerettsdirektivet, er det i de nordiske land nå foreslått minstegrense på 300 euro (Danmark) og 255 euro (Finland). I Sverige er det foreløpig ikke fremlagt noe lovforslag, men i dag benyttes en minstegrense i Sverige på 1.985 svenske kroner. I England, der motstanden blant auksjonshusene var størst, er følgerettsdirektivet nylig innført med en minstegrense på 1.000 euro.

BONO har nylig innhentet informasjon om annenhåndsomsetningen av vernede kunstverk ved de største auksjonshusene i Norge i 2005¹. Materialet viser at så mye som 86,7% av alle de vernede kunstverkene som ble omsatt, ble omsatt for priser under en minstegrense på 3.000 euro². Ved Blomqvist Aukshjonshall ble over 98% av verkene omsatt for priser under en minstegrense på 3.000 euro. Informasjonen samsvarer også med tilsvarende undersøkelse utført med bakgrunn i omsetningstall i 2003.

Nålevende kunstnere, og i særdeleshet de som er aktive innenfor grafikk, fotografi og kunsthåndverk, får sine verk omsatt til priser som for en stor del vil ligge under en minstegrense på 3.000 euro. Jo høyere minstegrense, desto mindre vil nålevende kunstnere motta i følgerettsvederlag. Departementets forslag vil innebære at disse kunstnerne i realiteten er ekskludert fra følgerettsordningen.

Det er positivt at departementet i sitt forslag har foreslått å benytte en vederlagssats på 5% for salgspriser som ikke overstiger 50.000 euro. Det er også positivt at departementet i størst mulig utstrekning ønsker å bevare den eksisterende avgiftsordningen, og endog styrke denne i forbindelse med innføringen av følgeretten. Gjennom å foreslå å øke avgiften til 5% for all omsetning av kunstverk, og ved å utvide grunnlaget for hvilke verk som skal omfattes av avgiften til også å omfatte fotografiske verk og kunsthåndverk, har departementet gjort mer enn å sørge for å kompensere for et bortfall av avgiftsinntekter; det foreslås de facto en betydelig økning av inntektsgrunnlaget til avgiftsordningen. Når det i så stor utstrekning tas kulturpolitiske hensyn, er det vanskelig å forstå hvorfor departementet ønsker å benytte seg av den høyest tillatte minstegrensen, når dette først og fremst går utover nålevende kunstnere. Ved å foreslå en høy minstegrense, bidrar departementet i realiteten til å forme følgeretten slik at den i enda større grad gavner de mest etablerte kunstnerne.

At nålevende kunstnere i stor utstrekning skal fratas muligheten til å motta individuelle følgerettsvederlag, med det formål at disse midlene istedet skal fordeles gjennom en kollektiv avgiftsordning, er ikke godt nok begrunnet fra departementets side. Departementet har ved tidligere anledninger (bl.a. ot.prp nr. 15 (1994-95) og ot.prp. nr. 46 (2004-2005)) pekt på at billedkunstnere som rettighetshavergruppe har hatt relativt lite økonomisk utbytte av sin opphavsrett, og at det derfor er gjort bestrebelser for å styrke billedkunstnerens mulighet for å dra nytte av sine verk i økonomisk henseende. Vi mener at departementets forslag til minstegrense går imot tidligere uttalte målsetninger for denne gruppen av rettighetshavere.

Departementet har som et argument for forslaget om en vederlagssats på 5% for kunstverk som omsettes for priser under 50.000 euro, henvist til nivået i flere av de nordiske land. Dette hensynet til en felles nordisk rettsenhet mener departementet tydeligvis ikke er relevant når man foreslår en minstegrense på 3.000 euro. Departementets forslag vil frata øvrige nordiske kunstnere følgerettsvederlag når deres verk omsettes i Norge. BONO foreslår derfor at en minstegrense i Norge ikke overstiger nivået i øvrige nordiske land.

I henhold til direktivets artikkel 11, skal direktivets implementering i medlemsstatene, herunder harmoniseringen av minstegrensen, være gjenstand for revisjon innen 1.januar 2009. Dersom medlemsstater har innført den høyest mulige beløpsgrense som direktivet åpner for, vil dette kunne bli utnyttet av de interesser som helst ser at kunstnere ikke mottar noen form for vederlag når deres verk omsettes. En minstegrense på 3.000 euro i Norge, vil i så fall kunne bidra til at direktivet blir revidert på en måte som er til skade for opphavsmennene ellers i EU.

¹ Samtlige auksjoner i 2005 ved Blomqvist Aukshjonshus, Blomqvist Aukshjonshall og Grev Wedels Plass Auksjoner

² Følgende valutakurs er benyttet i beregningen: 1 euro = 7,88 norske kroner

Vederlagspliktig

BONO tiltrer departementets forslag vedrørende hvem som er ansvarlig for følgerettsvederlaget, slik dette kommer til uttrykk i forslaget § 38c, fjerde ledd.

Innkrevning og fordeling av følgerettsvederlaget

Beregning av vederlaget

Beløpene i lovforslaget er oppgitt i euro. I departementets kommentar på s.14, fremgår det at det er Norges Banks notering av valutakursen på salgsdagen som skal legges til grunn ved beregningen av følgerettsvederlaget. Dersom kunstverket ikke selges på en virkedag, skal Norges Banks siste notering legges til grunn.

Slik vi forstår departementet kan de praktiske anliggende som vedrører beregning av valutakurser og følgerettsvederlag, kunne avtales mellom de vederlagspliktige, BKH og BONO. Vi deler til fulle departementets synspunkter på at det må etterstrebtes at innføringen av følgerettsordningen medfører så lite ekstra administrativt arbeid for brukerne som mulig. Et samarbeid mellom BKH og BONO om innrapportering og innkreving av vederlag, vil innebære at brukernes administrative merarbeid som følge av innføringen av følgeretten blir minimalt.

Obligatorisk kollektiv forvaltning

Departementet foreslår at det etableres en ordning med en organisasjon som krever inn vederlaget fra de vederlagspliktige, og utbetaler det til rettighetshaverne. Ordningen foreslås gjort obligatorisk slik at rettighetshaverne må gjøre sitt krav gjeldende overfor den aktuelle oppkreivings- og fordelingsorganisasjonen. Vi støtter departementets forslag, og mener dette er den beste måten å sikre at de forskjellige interesser forbundet med ordningen blir ivaretatt.

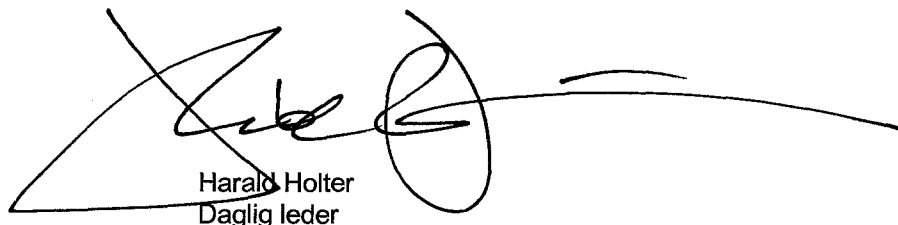
Vi har ingen ytterligere kommentarer til departementets forslag til lovtekst i § 38c, femte - syvende ledd.

Søknad om godkjenning

BONO søker med dette om godkjenning som oppkreivings- og fordelingsorganisasjon for følgerettsvederlag slik det er forutsatt i forslaget § 38c, femte ledd. Foreningens gjeldende vedtekter vedlegges.

Med vennlig hilsen
BONO

(sign.)
Åse-Marit Thorbjørnsrud
Styreleder

Harald Holter
Daglig leder

Vedlegg - BONO's vedtekter

VEDTEKTER

BONO

Vedtekter for BONO.

Navn

§ 1 - Foreningens navn er Billedkunst Opphavsrett i Norge - BONO

Sete

§ 2 - BONO har sitt sete i Oslo

Formål

§ 3 - Billedkunst Opphavsrett i Norge er en organisasjon av opphavsmenn og andre rettighetshavere innen billedkunstområdet og andre nærliggende opphavsrettslige områder som har som formål:

Å ivareta retten til, kreve inn og fordele vederlag som skal betales i henhold til opphavsrettslovgivningens bestemmelser.

Å motta opphavsrettslige forvaltningsoppdrag.

Å ivareta medlemmenes rettigheter i henhold til opphavsrettslovgivningens bestemmelser.

Å arbeide for å fremme og styrke opphavsrettighetene og rettighetshavernes økonomiske rettigheter ved bruk av billedkunst.

Medlemmer

§ 4 - Opphavsmann til verk som er nevnt i § 3 samt den/de som har fått overdratt opphavsrettigheter til slike verk ved livsdisposisjon eller arv etter opphavsmann.

En forutsetning for medlemskap er at BONO skal inneha forvaltningsoppdrag for opphavsmannens verk.

Søknad om medlemskap vurderes av BONOs styre.
Styrets vedtak kan ankes inn for årsmøtet.

Foreningens medlemmer hefter ikke for foreningens gjeld.

Innmelding innebærer avtale mellom det enkelte medlem og BONO om forvaltningsoppdrag (jmf.bilag 1).

Forvaltningsoppdrag

§ 5 - Foreningen inngår avtaler om forvaltningsoppdrag med opphavsmenn til kunstverk og øvrige rettighetsinnehavere. Avtalens innhold fastsettes av BONOs styre.

Årsmøte

§ 6 - Årsmøte holdes hvert år før utgangen av juni måned.

Forslag til årsmøtet skal være styret skriftlig i-hende innen 1. mars. Innkalling til årsmøte skal sendes samtlige medlemmer senest 4 uker før årsmøtet. Innkalling skal inneholde dagsorden, styrets årsberetning med regnskap, revisjonsrapport, forslag til styre, styreleder og revisor (ved ledighet) samt øvrige saksdokumenter.

Samtlige medlemmer har stemme-, møte-, og forslags rett på årsmøtet. Medlemmer kan gi skriftlig fullmakt til annet medlem i foreningen til å representere seg ved årsmøtet.

Dagsorden for ordinært årsmøte skal omfatte følgende punkter:

- Konstituering av møtet
- Valg av ordstyrer, referenter og to til å undertegne protokoll fra årsmøtet.
- Opptelling av antall representerte stemmer og godkjenning av fullmakter
- Styrets årsmelding
- Regnskap
- Revisjonsrapport
- Ansvarsfrihet for styret
- Forslag fra medlemmer eller styre
- Valg av styre og varamedlemmer
- Valg av styreleder
- Valg av revisor
- Valg av valgkomité på tre medlemmer etter forslag fra styret
- Planer for det løpende virksomhetsåret
- Fastsettelse av godtgjørelse til styrets medlemmer

I ordinære saker fatter årsmøtet vedtak ved alminnelig flertall.

Til ekstraordinært årsmøte innkalles når årsmøtet eller styret finner det nødvendig eller når minst 1/10-del av medlemmene skriftlig til styret krever det.

Innkallingen sendes medlemmene senest 4 uker før møtet.

Møtet kan kun behandle saker som er nevnt i innkallingen.

Styre

§7 - Styret er BONO's utøvende organ. Styret leder foreningen og fastsetter fullmakter og instruks for den daglige drift. Styrets leder og daglig leder/ direktør tegner i felleskap for BONO.

Styret kan meddele prokura.

Styret er beslutningsdyktig når minst 3 medlemmer er tilstede.

Styret består av 6 faste medlemmer og 4 varamedlemmer.

- Et styremedlem og et varamedlem oppnevnes blant BONOs medlemmer direkte av NBKs styre.
- Et styremedlem og et varamedlem oppnevnes blant BONOs medlemmer direkte av NKs styre.

Årsmøtet velger 4 faste medlemmer og 2 varamedlemmer til styret, hvorav

- to styremedlemmer og et varamedlem skal være nålevende rettighetshavere som er medlem av foreningen.
- et styremedlem og et varamedlem skal være rettighetshaver etter avdøde opphavsmenn som er medlem av foreningen.
- en opphavsrettsjurist som ikke er medlem av foreningen.

Styrets sammensetning bør så langt det er mulig avspeile rettighetshavernes fagområder og fordelingen mellom dem i medlemsmassen.

Styret velges for to år slik at halvparten av medlemmene velges hvert år.

Styreleder velges av årsmøtet for ett år. Styreleder skal lede styrets arbeid, innkalle til styremøter og fastsette dagsorden samt innkalle til årsmøte. Styreleder har dobbeltstemme ved likt stemmetall.

Innkalling til styremøte foretas skriftlig senest 7 dager før styremøtet. Varamedlem har møterett. Styret skal føre referat for hvert styremøte.

Styret fatter vedtak om medlemskap i BONO.

Styret fastsetter Forvaltningsoppdragsavtalens innhold.

Valgkomité

- § 8 - Valgkomité med 3 medlemmer og 1 varamedlem velges av årsmøtet. Ett medlem velges for 2 år av gangen, 2 medlemmer og varamedlemmet velges for 1 år av gangen. Valgkomitéens medlemmer forbereder årsmøtets valg av nye styremedlemmer, revisor ved ledighet og øvrige valg som foretas på årsmøtet.

Administrasjon

- § 9 - Styret ansetter daglig leder/direktør som under styrets kontroll leder foreningens daglige drift. Styret fastsetter instruks for daglig leders/ direktørens virksomhet. Daglig leder/direktør skal ha BONOs prokura. Daglig leder/direktør er sekretær for styret. Ved hvert styremøte skal daglig leder/direktør gjøre rede for virksomhetens utvikling og økonomiske situasjon.

Finansiering

- § 10 - For overdragelse i henhold til avtale om forvaltningsoppdrag har rettighetshaveren krav på utbetaling av de midler som er innkrevet på vegne av rettighetshaveren. Etter fradrag til dekning av BONOs utgifter og nødvendige disposisjoner for virksomhetens drift utbetales resten av de innkrevde midler til rettighetshaveren.

Fradragenes størrelse vedtas av årsmøtet.

Forvaltning

§ 11 - BONO skal forvalte innkrevde vederlagsmidler på forsvarlig måte. Vedtak om midlenes forvaltning fattes av styret. Utbetaling av innkrevde vederlagsmidler foretas etterskuddsvis i henhold til vedtak på BONOs årsmøte.

Revisjon

§ 12 - For revisjon av BONOs virksomhet oppnevner årsmøtet en statsautorisert revisor.

Opphør av medlemskap

§ 13 - Rettighetshaver i BONO opphører å være medlem:

- ved skriftlig utmelding med tre måneders varsel, medlem kan dog ikke melde seg ut før to år fra opptakelsen.
- når vedkommende ikke lenger rår over rettigheter som nevnt i § 4.
- når vedkommende utelukkes av foreningen.

Styret kan fatte vedtak om utelukking når medlemmet ikke oppfyller vilkårene i avtale om forvaltningsoppdrag eller motarbeider foreningens formål ved illojal opptreden. Vedtak om utelukking får umiddelbar virkning. Vedtak om utelukking kan klages inn for en nemnd bestående av en representant oppnevnt av hver av partene og formann oppnevnt av Det sakkyndige råd for åndsverk, for øvrig følges bestemmelsene i Tvistemålslovens kap.32, men uten at klagen gis oppsettende virkning.

Ved utelukking sies avtalen om forvaltningsoppdrag opp med umiddelbar virkning.

Vedtektsendringer

§ 14 BONOs vedtekter kan endres av årsmøtet. For gyldig vedtektsendring kreves 2/3-flertall av de ved årsmøtet representerte stemmer eller 1/2-flertall av de ved årsmøtet representerte stemmer ved to på hverandre følgende årsmøter.

Oppløsning

§ 15 Oppløsning av BONO kan skje gjennom vedtak på to etter hverandre følgende årsmøter med et flertall på 2/3 av de representerte stemmer.

Habilitet

§ 16 Styremedlem må ikke delta i behandling av sak som han/hun selv er part i eller dersom han/hun ellers har en tilknytning til saken som ville kunne påvirke vedkommende standpunkt.